

MODERNÍ WALDORFINKY

PODZIMNÍ SVÁTKY NALAŽUJÍ DUŠEVNÍ PROŽÍVÁNÍ ČLOVĚKA NA VÁNOCE...

Svatý Václav a svatý Michael, před svatým Martinem a svatým Mikulášem jsou svátky, které nám symbolicky pomáhají připravit se na Vánoce. Svátek *svatého Václava*, patrona českého národa, 28. září, nám připomíná nejen důležitost péče o svěřenou zemi, péče o slabší, nemocné, znevýhodněné, ale i důležitost péče o sebe, o spojení rozumu, citu a vůle pro zdravý život člověka. Kníže Václav bývá zobrazován s knížecí korunou, korouhví s orlicí, kopím, štítem a mečem, ve zbroji a někdy s patrony v podobě dvou andělů.

Počáteční slova ze Svatováclavského chorálu zná asi každý Čech. Jsou to slova, která promlouvají k našim srdcím:

*Svatý Václave, vévodo české země,
kníže náš, pros za nás Boha, svatého Ducha!*

Kriste eleison.

*Ty jsi dědic české země, rozpomeň se
na své plémě,
nedej zahynouti nám ni budoucím,
svatý Václave!*

Kriste eleison.

*Pomoci my tvé žádáme, smiluj se nad námi,
utěš smutné, zažeh vše zlé, svatý Václave!*

Kriste eleison.

*Nebeské jest dvorstvo krásné, blaze tomu,
kdo tam dojde,
v život věčný, oheň jasný svatého Ducha.*

Kriste eleison.

Další tři svatí svým vlastním způsobem odrážejí odpovídající roční období (poskytují vnitřní aspekt toho, co se děje ve vnější přírodě). Představují také tři síly: Vůle – Cit – Myšlenku, které představují budoucnost – přítomnost – minulost.

Svatý Jiří je Michaelův pozemský pomocník, mladý, silný hrdina, který s vůlí, odvahou a silou porazí draka, symbol zla. Na konci září slunce ještě jasně svítí, ale podzimní bouře se již schylují a smetou první barevné listy ze stromů. Plody jsou zralé. Příroda je mezi růstem a rozkladem. Během této doby by se lidé měli snažit absorbovat a uchovat letní sluneční světlo.

Svatý Martin, zobrazený uprostřed svého života, dává milosrdenství chudým. Projevuje soucit. V listopadu se atmosféra venku stává stále šedivější, chladnější a vlhčí a lidé obrazejí svou energii dovnitř.

Svatý Mikuláš, zobrazený jako starý, moudrý muž, který jedná z myšlenky. V prosinci už může být sníh a bude mráz, led a jasno.

Michaelmas tedy ohlašuje konec sklizně (začátkem října poděkujeme Matce Zemi za její dary v podobě plodů, které nás budou vyživovat během zimy) a předvánoční nebo předzimní období. Ve škole chceme všechny tyto vnitřní aspekty učinit hmatatelnými prostřednictvím zkoušek odvahy, kde člověk může prokázat sílu a moc, ale také musí věci zvážit. Vyžaduje to také odvalu nepokoušet se o něco, co se zdá příliš odvážné. Oslava svátku je primárně určena k oslovení smyslů. Starší třídy připravují venku pro mladší kamarády „cestu odvahy“. Každá třída toto téma uchopuje po svém. Ve vestibulu školy je zavěšen *zlatý Michaelův meč* a postaveny *Michaelovy váhy*, na nichž si děti mohou vyvažováním plodů Země cvičit prožitky rovnovážného momentu. Rovnováha vnáší do duše klid a mír, který je nezbytnou podmínkou zdravého duševního vývoje.

Je to silný svátek, který přetrvává ještě dlouho poté a pomáhá nám přenášet sluneční světlo a teplo do našich srdcí i v zimě. Je o silách, které působí v každém člověku i v přírodě a které mohou být vyjádřeny nejen v mnoha průpovědích, modlitbách a písních, ale např. i tancem:

*Ó Michaeli!
Půjč mi svůj meč,
abych byl ozbrojen
a mohl přemoci draka v sobě.
Naplň mě svou silou,
abych mohl rozprášit duchy,
kteří mě chtějí ochromit.
A působ ve mně tak,
aby zazářilo světlo mého Já
a abych mohl být veden
k takovým činům,
kteří jsou Tě hodny,
Ó Michaeli!*

*Svatý Michaeli,
archanděli,
opatruj nás v boji.*

*Proti zlobě a úkladům ďáblovým
budiž nám ochranou.
Přikážíš jemu Bůh –
pokorně prosíme,
a Ty,
kníže vojska nebeského,
uvrhní satana
a jiné duchy zlé,
kteří ke zkáze duší
světem obcházejí,
božskou mocí
do propasti pekelné.
Amen*

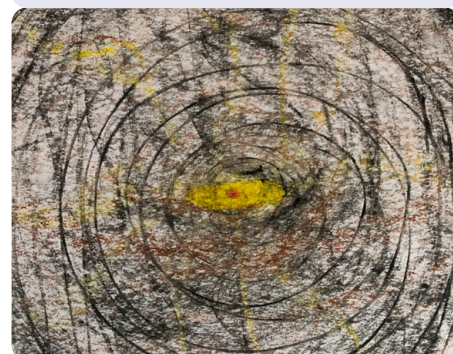
*Svatý Michaeli,
veliký a mocný vládce,
sešli sílu a odvalu do našeho srdce.*

(zdroj: web antroposof.sk – Archanděl, Michael a roční období; weby waldorfských škol) JS

TEMNOTA VS NADĚJE

Během října se děti ve svých třídách zamýšlely nad symbolikou obrazu archanděla Michaela, který draka coby ztělesnění zla, vrhne do hlubin Země. V jaké podobě působí dnes zlo ve světě? Jak ho poznat? Jak ho přemoci? – Vzniklo tak mnoho zajímavých obrázků, které jsou k vidění na nástěnce u hlavního vchodu do naší školy.

V 9. třídě se zabývali temným obdobím 2. světové války a zvl. Heydrichiády a v této souvislosti vytvořili umělecky cyklus obrázků *Temnota versus naděje!*

TERMÍNOVNÍK

6. 11. 17 h.	Přednáška Evy Mílkové
11. 11. 15 h.	Kruh tvoření tvořivé odpoledne – skládáme papírové hvězdy – okenní průsvity pro vánoční atmosféru doma i ve škole
13. 11. 17 h.	Přednáška – Lyceum jako průvodce dospíváním
29. 11. 11–17 h.	Adventní jarmark
11. 12. 17 h.	Vánoční koncert
22. 12. – 2. 1.	Vánoční prázdniny

ROZHOVOR s panem Christianem Breme ze Švýcarska, který navštívil naši školu 29. 9. 2025, diskutoval s osmáky, přednášel učitelům i rodičům na téma sexuální výchovy ve škole.

Pan Breme má dlouholeté zkušenosti v oblasti vztahové výchovy s dětmi i v práci s dospělými. Pracoval 35 let jako třídní učitel a učitel výtvarné výchovy a řemesel na waldorfských školách ve Švýcarsku a v Německu. Dnes je lektorem na Akademii pro antroposofickou výchovu v Dornachu a hostujícím lektorem v programech vzdělávání učitelů v jiných zemích.

Kdy je ten „správný“ věk, abychom s dětmi mluvili o sexu? A existuje vůbec? Když se zamyslíme nad otázkou, v jakém věku děti začínají požadovat vnitřní (!) objasnění fyzických aspektů lidského vývoje (lidská sexualita, početí, počátky těhotenství), brzy si všimneme odlišného vývoje ve skupině vrstevníků. Existují děti, které již ve věku 7 nebo 8 let přemýšlejí o záhadách svého vlastního původu, zatímco jiné, ještě v 10 nebo 11 letech jsou smířeny s představou o svém nebeském původu. Sexuální výchova celé skupiny školní třídy, zejména v raném věku, by byla pro děti, které dále sní, psychologicky náročná. Důsledky pro jejich pozdější život by byly nezodpovědné.

Patří sexuální výchova do školy? Není to spíše záležitost rodičů? První informace by měly probíhat doma a měly by vycházet z otázek dětí. Příliš dlouhé čekání s sebou nese riziko, že informace získané na ulici nebo z internetu se dostanou před rodičovské. Je zapotřebí bdělosti a vnitřního klidu při objasňování vznikajících otázek.

Můžeme si na rodičovských schůzkách vyměňovat nápady a vzájemně si radit? Již mnoho let věnuje škola Rudolfa Steinera v Basileji pozornost sexuální výchově na rodičovských schůzkách ve 3. třídě. Zde v kruhu dospělých probíhá diskuse o vývojovém stádiu dětí. „S jakými představami děti žijí?“ „Jaké jsou jejich otázky?“ Rodiče vyprávějí ostatním o rozhovorech se svým dítětem. „Jak jsme zahájili rozhovor?“ „Jaká slova a pojmy jsme v rozhovoru použili?“

Jak může probíhat takový vysvětlující rozhovor? Ke konci výměny názorů rodičů může učitel představit možný vzor rozhovoru, v němž se tážajcímu dítěti odhalí nová pozemská perspektiva, aniž by se odmítal jeho nebeský původ nebo se prohlašoval za „pohádku“.

Znamená to brát vážně individualitu, která je dnes stále častěji brána jako iluze a zpochybňována! Jako jednotlivci nejsme směsicí genů našich rodičů! To lze sice v nejlepším případě říci o našich tělech, ale znamenalo by to, že opomíjíme další vlivy vzniklé během vývoje dítěte. Jako jednotlivci se můžeme ohlídnout zpět s pocitem vlastní historie, která nezáčíná počítáním, ale už dlouho před tím. Abychom rodičům pomohli pochopit tuto základní

myšlenku naší lidské vědy, lze se zmínit o nedávném výzkumu snů před početím. V nich se rodičům obrazně projevuje tušení příchodu jejich dítěte...

V souvislosti s převyprávěním příběhu o stvoření může vzniknout rozhovor s dětmi o jejich nejranějších vzpomínkách. Někdy děti s velkým přesvědčením vyprávějí o stavech, které můžeme interpretovat jako vzpomínky na prenatalní zážitky.

Pan Breme se s námi loučí slovy: *S láskou vzpomínám na intenzivní setkání s vašími studenty, učiteli a rodiči. Mám dojem ze skvělé školy.* **TZ a JS**

DOMECKY 4. TŘÍDY

V prostorách výstavní galerie Gampa ve dnech 3.–8. října žáci 4. třídy ukázali veřejnosti své práce na téma Stavba obydlí.

Tento dlouhodobý projekt každého žáka stál mnoho úsilí, času a také i trochu nervů. Výstava byla součástí velké výstavy architektonických studií krajinářské tvorby. Veřejnost byla velmi nadšená a výstavu si chválila. **TZ**

foto: Michal Kudláček

SPORTOVNÍ DEN

Vztahy patronů a jejich svěřenců se snažíme podporovat na všech frontách. Proto v úterý 14. října proběhl v družině Sportovní den. Jednotlivé disciplíny obsluhovali patroni z deváté třídy a potkali se nejen se svými patroňátky ze třetí třídy, ale poznali se s dětmi i z první a druhé třídy. Celkem si děti mohly vyzkoušet 24 stanovišť. A i přes nepřízeň počasí si to všichni přítomní užili. Za odměnu pak děti ze třetí třídy společně s jejich vychovatelkou upekly devátákům perník. Mimochodem pečení se třetí třída věnuje každý pátek a moc ji to baví. **TZ**

FINANČNÍ KRUH

Finanční kruh Spolku rodičů plánuje schůzku začátkem listopadu 2025 po dodání podkladů od školy k finanční podpoře na rok 2026. Uvítáme další zájemce podílet se na přípravě rozpočtu a dalších finančních aktivit Spolku, včetně zpracovávání dotačních výzev. V případě zájmu, kontaktujte zástupce Finančního kruhu na emailu: finance.spolek@waldorfpardubice.cz.

KRUH ANTROPOSOFICKÉHO ČTENÍ

Pravidelná setkávání probíhají každý čtvrtek v 18 h ve škole. Zájemci se mohou připojit ke společnému čtení z knihy *O poznávání vyšších světů* – jedné z prvních knih Rudolfa Steinera, v níž srozumitelně popisuje, jak může člověk dosáhnout vnímání vyšších rovin bytí. K zapojení do skupiny není třeba žádné přípravy, informace získáte od p. uč. Žďárové (zdarova@waldorfpardubice.cz).

HLEDÁNÍ PŮVODU JMEN

V pondělí 13. 10. se třetí třída vydala do Prahy, kde se v Obci Křesťanů věnovala hebrejskému písmu a dalším prvkům této kultury, přitom navštívila poprvé naše hlavní město.

Děti se dozvěděly, odkud pochází jejich jméno a co znamená. Ochutnaly hebrejské dobroty (macesy s humusem) a také objevily kouzlo hebrejského písma. Naučily se psát své jméno a to si i odnesly na památku. Kromě písma si děti zatančily hebrejský tanec a také se naučily několik frází v tomto jazyce.

Poté se třetí třída vydala na židovský hřbitov na Žižkově, kde si vyzkoušeli nově nabitě vědomosti a četli nápisy na náhrobcích. Velkým zážitkem byla i pro mnohé cesta vlakem a metrem, což pro některé byla premiéra. **TZ**

PODĚKOVÁNÍ

Tatínkům, kteří v sobotu 18. 10. pracovali na zahradě školní družiny, kde založili zídku a srovnali pískoviště. Krásná práce, moc děkujeme! A také velké díky tatínkům, kteří ve stejný den pracovali na pískovišti školní zahrady. Moc si toho vážíme!

Prosíme o spolupráci: akutně POTŘEBUJEME na adventní JARMARK:

Máte možnost škole dodat včelí vosk v blocích? Dřevo na oheň? Máte možnost narezat kulatinky – řezy z kmene o průměru 20 cm na adventní zahrádku?

Překáží vám doma stojací lampa? Věnujte ji do relaxačního koutku žákům školy :-). Děkujeme za vaši ochotu a spolupráci.